

Андрій Гречило

СИМВОЛИ СІЛ СТАРОСАМБІРЩИНИ

У 1998 р. нами розроблялися проєкти герба та прапора Старосамбірського району. Це був перший район Львівської області, який вирішив затвердити власні символи. Голова районної ради Володимир Горбовий зацікавився й запровадженням таких знаків для міст і сіл району. На той час вже були затверджені місцевими радами герби і прапори, розроблені нами в 1993 та 1996 рр. для Добромилля, Скелівки і Мурованого. Тому протягом серпня і вересня 1998 р. було підготовано проєкти гербів і прапорів для близько 50-и населених пунктів, які були адміністративними центрами місцевих рад, передано районній раді, а з неї роздано на розгляд місцевих рад.

Цій роботі передувала значна дослідницька та пошукова праця в архівах і бібліотеках України та Польщі. Якщо для міст і сіл, котрі давніше мали міські права, нові символи опрацьовувалися на основі історичних гербів, то складніше виглядала справа з селами. Села в Галичині гербів не мали, але з кінця XVIII ст. почали запроваджуватися печатки сільських громад. Більшість з них мали простий сюжет із зображенням снопів, ціпів, граблів, кіс, плугів чи іншого господарського реманенту – ці атрибути були одноманітними і для сучасних символів, які мали підкреслювати індивідуальність кожного населеного пункту, не надавалися. Деякі села мали на давніх печатках цікаві сюжети, які можна було тепер використати на гербах або повністю, або частково, доповнивши їх додатковими елементами.

Вже протягом першого року понад два десятки сільських рад затвердили власні символи. За наступні роки рішення прийняли й інші, а Торчиновицька сільрада звернулася з проханням розробити проєкти ще й для трьох сіл, які входили до її складу. На жаль, досі не вдалося отримати копії рішень про затвердження символів Старої Солі, Болозова, Великої Лінини, Грушатичів, Конева, Страшевичів, Тернави та Ясениці-Замкової. Деякі села затвердили свої знаки рішенням виконкомів, хоча чинне законодавство відносить цю функцію до повноважень сесій місцевих рад. Зрештою, роботу із запровадження гербів і прапорів для решти сіл регіону можна буде продовжити вже в рамках нових об'єднаних територіальних громад. Як приклад розглянемо символи кількох сіл Старосамбірщини.

Бусовисько

Герб: у зеленому полі золотого єпископського митра на покладених навхрест золотих жезлі та хресті, глава перетята ялиноподібно на зелене і золоте поля (мал. 1).

Прапор: квадратне полотнище, розділене посередині ялиноподібним січенням горизонтально і рівним січенням вертикально на чотири поля, верхнє від древка (в якому жовта єпископська митра на покладених навхрест жовтих жезлі та хресті) та нижнє з вільного краю зелені, а два інші – жовті (мал. 2).

Митра, жезл і хрест були на громадській печатці XIX ст. і вказували на приналежність частини села до церковної власності (мал. 3). Зелений колір і січення означають щедрі ліси, а жовтий колір – сільське господарство.

Символи затверджено рішенням VIII сесії Верхньолужоцької сільської ради XXIII скликання від 28 березня 2000 р.

Лютовиська

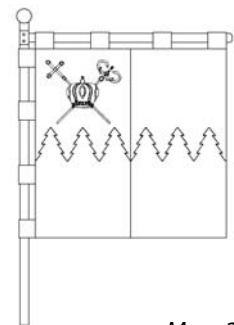
Герб: у срібному полі синя кроква, обабіч неї по зеленому буковому листку, а внизу – червоний рак (мал. 4).

Прапор: квадратне біле полотнище, із нижніх кутів до середини верхнього краю йдуть сині смуги (завширшки в 1/5 сторони прапора), у верхніх кутах по зеленому буковому листку, внизу – червоний рак (мал. 5).

Символи розкривають природні багатства громади. Синя кроква (як літера "Л") указує на назву села. Букові листки, рак та білий (срібний) колір означає села Букова,

Мал. 1

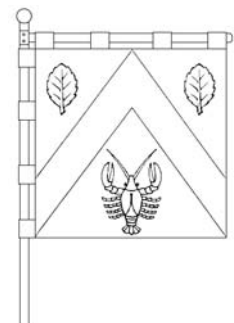
Мал. 2

Мал. 3

Мал. 4

Мал. 5

Ракове та Биличі, підпорядковані Лютовиській сільраді.

Символи затверджено рішенням V сесії сільської ради III скликання від 29 червня 1999 р.

Стрільбичі

Герб: щит скошено зліва на верхнє синє та нижнє золоте поля, в яких у обернених кольорах по натягнутому луку зі стрілою, спрямованими в протилежні сторони (мал. 6).

Прапор: квадратне полотнище, розділене по діагоналі з верхнього вільного кута на два трикутні поля, у верхньому на синьому тлі жовтий натягнутий лук зі стрілою, спрямованою до дrevка, у нижньому жовтому – такий же синій лук зі стрілою, спрямованою до вільного краю (мал. 7).

На печатках села з XIX ст. було зображення людини, яка стріляє з лука. Цю зброю збережено в сучасних символах, вона також вказує на назву поселення.

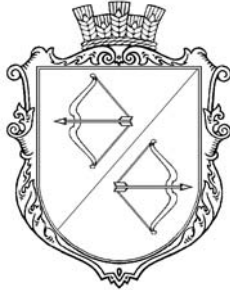
Символи затверджено рішенням XI позачергової сесії сільської ради IV демократичного скликання за № 123 від 25 грудня 2003 р.

Терло

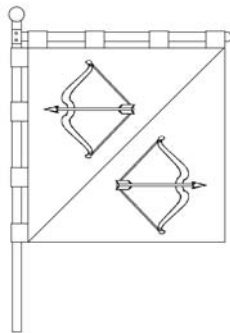
Герб: у синьому полі срібний борсук, над ним стріла, обабіч якої по 6-променевій зірці, а внизу – півмісяць, усі золоті (мал. 8).

Прапор: квадратне полотнище, розділене по діагоналях на 4 рівні поля, на верхньому синьому полі жовтий герб Сас (стріла, обабіч якої по 6-променевій зірці, а внизу – півмісяць), на нижньому синьому – білий борсук, два інші поля – білі (мал. 9).

Терло здавна ділилося на дві частини – Терло Шляхетське і Рустикальне. На давню шляхетську осадку вказує золотий герб Сас.

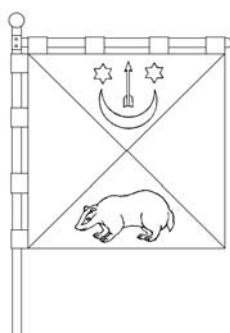
Мал. 6

Мал. 7

Мал. 8

Борсук означає, що село розташоване над потоком Борсуки. Загалом символи відображають історичні та географічні особливості поселення.

Символи затверджено рішенням XII сесії сільської ради III демократичного скликання за № 50 від 21 грудня 2000 р.

Тур'є

Герб: у срібному полі три чорні голови турів анфас із червоними очима та рогами, дві над однією (мал. 10).

Прапор: квадратне біле полотнище, на якому три чорні голови турів анфас із червоними очима та рогами, дві над однією (мал. 11).

Тури є номінальним символом і вказують на назву поселення.

Символи затверджено рішенням VII сесії сільської ради IV демократичного скликання за № 14 від 29 червня 2003 р.

Грушатичі

Герб: у зеленому полі скошені навхрест зубами догори двоє золотих грабель, навколо них 4 золоті грушки – 1:2:1 (мал. 12).

Прапор: квадратне зелене полотнище, на якому покладені навхрест зубами вгору двоє жовтих грабель, навколо них – 4 жовті грушки (мал. 13).

На печатках Грушатич із XIX ст. були зображені покладені навхрест граблі та коса – доволі поширений сюжет для сільської символіки. Тому в проєктах збережено одне зі знарядь, а також додано 4 грушки, які вказують на назву села, а також можуть означати 4 села, що входять до місцевої ради.

Копію рішенням сільської ради отримати не вдалося. ■

